**Parlament Europejski**
2019-2024

*Komisja Kontroli Budżetowej*

**2023/0814(NLE)**

14.11.2023

# PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie powołania João Leão na członka Trybunału Obrachunkowego
(C9-0397/2023 – 2023/0814(NLE))

Komisja Kontroli Budżetowej

Sprawozdawca: Mikuláš Peksa

## SPIS TREŚCI

**Strona**

PROJEKT DECYZJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO .....3

ZAŁĄCZNIK 1: ŻYCIORYS JOÃO LEÃO.....4

ZAŁĄCZNIK 2: ODPOWIEDZI JOÃO LEÃO NA PYTANIA ZAWARTE W KWESTIONARIUSZU .....6

# PROJEKT DECYZJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

**w sprawie powołania João Leão na członka Trybunału Obrachunkowego (C9-0397/2023 – 2023/0814(NLE))**

**(Konsultacja)**

*Parlament Europejski*,

– uwzględniając art. 286 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którym Rada skonsultowała się z Parlamentem (C9-0397/2023),

– uwzględniając art. 129 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0000/2023),

A. mając na uwadze, że pismem z dnia 25 października 2023 r. Rada zasięgnęła opinii Parlamentu w sprawie powołania João Leão na członka Trybunału Obrachunkowego;

B. mając na uwadze, że Komisja Kontroli Budżetowej Parlamentu Europejskiego dokonała oceny kwalifikacji kandydata, zwłaszcza pod kątem wymogów określonych w art. 286 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej; mając na uwadze, że w ramach procesu oceny komisja otrzymała życiorys kandydata, jak również odpowiedzi na przedstawione mu w kwestionariuszu pytania;

C. mając na uwadze, że komisja wysłuchała następnie kandydata 29 listopada 2023 r. i że podczas wysłuchania kandydat wygłosił oświadczenie wstępne, a następnie udzielił odpowiedzi na pytania członków komisji;

1. wydaje pozytywną/negatywną opinię w sprawie propozycji Rady dotyczącej powołania João Leão na członka Trybunału Obrachunkowego;

2. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej decyzji Radzie oraz do wglądu Trybunałowi Obrachunkowemu, jak również pozostałym instytucjom Unii Europejskiej i organom kontroli w państwach członkowskich.

# ZAŁĄCZNIK 1: ŻYCIORYS JOÃO LEÃO

## JOÃO LEÃO

**Obywatelstwo:** portugalskie

**Data i miejsce urodzenia:** 15 lutego 1974 r., Lizbona, Portugalia

## BIOGRAFIA

João Leão jest obecnie nauczycielem akademickim w dziedzinie ekonomii i finansów publicznych oraz prorektorem ISCTE – Instytutu Uniwersyteckiego w Lizbonie. Jego zainteresowania badawcze obejmują regulacje gospodarcze, finanse publiczne i makroekonomię.

João Leão był ministrem finansów Portugalii w latach 2020–2022 i sekretarzem stanu ds. budżetu w latach 2015–2020.

W latach 2010–2014 był dyrektorem generalnym Biura Analiz Ministerstwa Gospodarki. Wcześniej był wykładowcą ekonomii w Instytucie Uniwersyteckim w Lizbonie oraz w Nova School of Business and Economics.

João Leão uzyskał stopień doktora ekonomii w Massachusetts Institute of Technology (MIT) w USA oraz tytuły magistra i licencjata w dziedzinie ekonomii w Nova School of Business and Economics.

W ramach pełnienia obowiązków ministra finansów reprezentował Portugalię jako zarządzający/gubernator Europejskiego Mechanizmu Stabilności, Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, Europejskiego Banku Inwestycyjnego, Grupy Afrykańskiego Banku Rozwoju, Azjatyckiego Banku Rozwoju, Azjatyckiego Banku Inwestycji Infrastrukturalnych, Międzyamerykańskiego Banku Rozwoju i Banku Światowego.

Był także przewodniczącym Rady Ecofin podczas portugalskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej w 2021 r. oraz przewodniczącym Rady Gubernatorów Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju w latach 2021–2022.

WYKSZTAŁCENIE

| | |
|---|---|
| 2008 | Doktor nauk ekonomicznych, Massachusetts Institute of Technology (MIT) |
| 2003 | Magister ekonomii, Nova School of Business and Economics |
| 1999 | Licencjat z ekonomii, Nova School of Business and Economics |

DOŚWIADCZENIE ZAWODOWE

| | |
|---|---|
| 2022–obecnie | Nauczyciel akademicki w dziedzinie ekonomii i finansów publicznych oraz prorektor Instytutu Uniwersyteckiego w Lizbonie |
| 2020–2022 | Minister finansów |
| 2015–2020 | Sekretarz stanu ds. budżetu |
| 2014–2015, 2008–2010 | Adiunkt na Wydziale Ekonomii Instytutu Uniwersyteckiego w Lizbonie |
| 2010–2014 | Dyrektor generalny, Biuro Analiz Ministerstwa Gospodarki |
| 2000–2008 | Asystent, Instytut Uniwersytecki w Lizbonie |
| 1999–2000 | Młodszy asystent dydaktyczny w dziedzinie ekonomii, Nova School of Business and Economics |

INNA DZIAŁALNOŚĆ ZAWODOWA

| | |
|---|---|
| 2021–2022 | Przewodniczący Rady Gubernatorów Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju |
| 2020–2022 | Członek Rady Zarządzającej/Rady Gubernatorów, Europejski Mechanizm Stabilności; Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju; Europejski Bank Inwestycyjny; Afrykański Bank Rozwoju; Azjatycki Bank Rozwoju; Azjatycki Bank Inwestycji Infrastrukturalnych; Międzyamerykański Bank Rozwoju; Bank Światowy |
| 2021 | Przewodniczący Rady Ecofin podczas portugalskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej |
| 2010–2014 | Członek Rady Społeczno-Gospodarczej |
| 2010–2014 | Członek Najwyższej Rady Statystycznej |
| 2010–2013 | Członek Rady Generalnej Instytutu Uniwersyteckiego w Lizbonie |
| 2009–2013 | Dyrektor programu studiów doktoranckich w dziedzinie ekonomii w Instytucie Uniwersyteckim w Lizbonie |
| 2009–2010 | Przewodniczący Rady Naukowej Wydziału Ekonomii Instytutu Uniwersyteckiego w Lizbonie |

## ZAŁĄCZNIK 2: ODPOWIEDZI JOÃO LEÃO NA PYTANIA ZAWARTE W KWESTIONARIUSZU

### Pytania do kandydatów na członków Trybunału Obrachunkowego

**Doświadczenie zawodowe**

**1. Proszę przedstawić swoje doświadczenie zawodowe w dziedzinie finansów publicznych, zarówno w zakresie planowania budżetu, realizacji budżetu lub zarządzania budżetem, czy też kontroli budżetowej lub audytu.**

Moje życie zawodowe jest związane ze służbą publiczną i finansami publicznymi. Piastowałem stanowiska związane z planowaniem budżetu, wykonaniem budżetu, kontrolą budżetową i audytem. Byłem ministrem finansów Portugalii i sekretarzem stanu ds. budżetu i zajmowałem stanowiska kierownicze w organach publicznych odpowiedzialnych za te dziedziny, a ponadto jestem nauczycielem akademickim w dziedzinie ekonomii i finansów publicznych.

Jako portugalski minister finansów (2020–2022) ponosiłem ostateczną odpowiedzialność za przygotowanie projektu portugalskiego budżetu państwa. Obejmowało to planowanie i prognozowanie wydatków i dochodów budżetu państwa oraz koordynowanie głównych działań przewidzianych do ujęcia w budżecie. Do moich obowiązków należało również określenie zasad opracowywania i wdrażania tych działań. Ponadto odpowiadałem za średniookresowe planowanie finansowe państwa portugalskiego, przygotowanie programu stabilności i zapewnienie zgodności z europejskimi przepisami budżetowymi. Wymagało to koordynacji wewnętrznej oraz kontaktowania się z instytucjami europejskimi w ramach europejskiego semestru.

W tym okresie ponosiłem w Portugalii ostateczną odpowiedzialność za wykonanie portugalskiego budżetu państwa i zarządzanie nim w celu zapewnienia jak najskuteczniejszej realizacji proponowanych celów.

Jako minister finansów nadzorowałem Portugalską Instytucję Audytową, Generalny Inspektorat Finansów (Inspeção Geral de Finanças – Autoridade de Auditoria, IGF), który jest odpowiedzialny za audyt wewnętrzny w dziedzinie finansów i budżetu oraz jest instytucją audytową kontrolującą wdrażanie funduszy europejskich w Portugalii. Na tym stanowisku byłem odpowiedzialny za nadzorowanie i zatwierdzanie dużej liczby kontroli zgodności, kontroli finansowych i kontroli wyników przeprowadzanych przez IFG. Zwracałem również szczególną uwagę na kontrole portugalskiego Trybunału Obrachunkowego jako niezależnego zewnętrznego organu kontroli, a jego zalecenia były brane pod uwagę, w szczególności w kontekście zarządzania finansami państwa, przy sporządzaniu budżetu państwa i ogólnego rozliczenia finansowego państwa.

Pełniłem funkcję sekretarza stanu ds. budżetu w Ministerstwie Finansów (2015–2020), w związku z czym byłem odpowiedzialny za przygotowanie pięciu portugalskich budżetów państwa, w tym za monitorowanie przygotowywania budżetów poszczególnych ministerstw, oraz odgrywałem kluczową rolę w określaniu przydziałów budżetowych ministerstw i głównych podmiotów publicznych.

Jako sekretarz stanu ds. budżetu byłem bezpośrednio odpowiedzialny za ogólne zarządzanie portugalskim budżetem państwa i jego wykonanie. Obejmowało to odpowiedzialność za zapewnienie przestrzegania przez poszczególne podmioty publiczne ich budżetów. W trakcie realizacji budżetu odpowiadałem również za zarządzanie zwiększeniem i realokacją środków

budżetowych między ministerstwami i agencjami publicznymi w granicach przewidzianych w ustawie budżetowej.

Po ostatecznym wykonaniu każdego budżetu byłem również odpowiedzialny za sprawozdawczość i rozliczalność przed parlamentem narodowym poprzez przygotowywanie sprawozdania finansowego rządu. Do moich obowiązków należało także monitorowanie wykonania budżetu w ciągu całego roku oraz sporządzanie miesięcznych sprawozdań z wykonania budżetu państwa.

Odpowiadałem ponadto za przeprowadzenie ambitnej reformy zarządzania finansami publicznymi oraz wprowadzenie niezbędnych zmian do ramowej ustawy budżetowej w celu wdrożenia tej reformy.

Jako sekretarz stanu ds. budżetu nadzorowałem również IGF (organ odpowiedzialny za audyt wewnętrzny państwa portugalskiego) w ramach kontroli i oceny legalności i prawidłowości wydatków publicznych dokonywanych przez służby publiczne. W związku z tym do moich obowiązków należało czytanie, analizowanie i zatwierdzanie bardzo dużej liczby audytów przeprowadzanych przez IGF w różnych portugalskich podmiotach publicznych.

Przez lata pracy na kierowniczych stanowiskach w Ministerstwie Finansów, zarówno jako minister finansów, jak i sekretarz stanu ds. budżetu, przygotowywałem i realizowałem siedem budżetów państwa. W związku z tym byłem jednym z głównych urzędników w Ministerstwie Finansów odpowiedzialnym za uzdrowienie finansów publicznych w Portugalii w ciągu ostatnich dziesięciu lat. W 2022 r. deficyt budżetowy Portugalii wyniósł zaledwie 0,3 % PKB, co jest jednym z najniższych w Unii Europejskiej (UE). Portugalia osiągnęła również trzecią co do wielkości redukcję długu publicznego w UE w latach 2015–2022.

Jako dyrektor generalny Biura Analiz Ministerstwa Gospodarki (2010–2014), które jest podmiotem odpowiedzialnym za planowanie i strategię Ministerstwa Gospodarki, odpowiadałem za wspieranie i monitorowanie sporządzania budżetów jednostek tego ministerstwa oraz za określenie odpowiadających im celów i zadań. Do moich obowiązków należało także wspomaganie, monitorowanie i nadzorowanie wykonania ich budżetu oraz udzielanie wsparcia ministrowi gospodarki w tym zakresie.

Jako dyrektor generalny Biura Analiz odpowiadałem także za obszar finansowy, w tym za przygotowanie i wykonanie budżetu tej dyrekcji generalnej. Jako prorektor uniwersytetu (od 2022 r.) wspieram przygotowanie budżetu uczelni i jestem odpowiedzialny za nadzór nad realizacją jej głównych projektów inwestycyjnych.

Wreszcie, jako nauczyciel akademicki w dziedzinie ekonomii i finansów publicznych, za główny cel swojej kariery naukowej i badań akademickich obrałem promowanie efektywności wykorzystania funduszy publicznych i zarządzania finansami publicznymi.

**2. Co zaliczyłby Pan do swoich najważniejszych osiągnięć w życiu zawodowym?**

Jednym z głównych osiągnięć mojej kariery zawodowej był mój wkład w bardzo pozytywny rozwój portugalskich finansów publicznych w okresie, w którym pracowałem w Ministerstwie Finansów (2015–2022), zarówno jako minister finansów Portugalii, jak i sekretarz stanu ds. budżetu, a postęp ten był wynikiem kulminacji wysiłków i reform wdrażanych w Portugalii w ciągu ostatnich dziesięciu lat.

W wyniku tych działań Portugalia osiągnęła w 2019 r. pierwszą nadwyżkę budżetową w ciągu ostatnich pięćdziesięciu lat. Po pandemii w 2021 r. Portugalia była jednym z pierwszych krajów

europejskich, w których deficyt budżetowy ponownie wynosił mniej niż 3 %, a w 2022 r. deficyt budżetowy wyniósł zaledwie 0,3 %, co jest jednym z najniższych poziomów w UE.

W latach 2015–2022 Portugalia osiągnęła drugą co do wielkości redukcję deficytu budżetowego w UE i trzecią co do wielkości redukcję długu publicznego (jako % PKB). W 2015 r., kiedy objąłem urząd w Ministerstwie Finansów, Portugalia nadal była objęta procedurą nadmiernego deficytu, a deficyt budżetowy wynosił 4,4 %, pomimo wcześniejszych wysiłków. W ostatnich latach zarządzanie finansami publicznymi w Portugalii spotkało się z szerokim uznaniem instytucji międzynarodowych, takich jak Komisja Europejska i MFW. W 2015 r. dług publiczny Portugalii uzyskał rating spekulacyjny. Obecnie ma rating A, a Portugalia należy do grupy krajów UE, które finansują się z niższymi stopami procentowymi na rynkach finansowych. Te bardzo pozytywne zmiany w finansach publicznych miały miejsce w sytuacji, gdy osiągnięto ożywienie gospodarki i zatrudnienia, a także wdrożono działania w obszarze polityki społecznej i środowiskowej, a także działania mające na celu poprawę konkurencyjności kraju.

Kolejnym kamieniem milowym w mojej karierze zawodowej było zarządzanie ekonomiczno-finansowe w czasie pandemii. Jako minister finansów odpowiadałem w rządzie za negocjowanie, wdrażanie i finansowanie kluczowych środków mających skutki finansowe w celu zaradzenia skutkom pandemii w kontekście dużej niepewności. W krótkim czasie konieczne było zatwierdzenie nowych nadzwyczajnych programów wsparcia gospodarstw domowych i zatrudnienia oraz środków wspierających przedsiębiorstwa i mających na celu zachowanie zdolności produkcyjnych kraju. Te nowe, szeroko zakrojone programy obejmowały środek dotyczący przymusowych urlopów bezpłatnych (wspierający znaczną część wynagrodzeń przedsiębiorstw w dotkniętych sektorach), nadzwyczajne wsparcie dla bezrobotnych pracowników i osób samozatrudnionych, duże programy finansowania płynności przedsiębiorstw oraz specjalne programy wsparcia dla najbardziej dotkniętych sektorów, w tym transportu, turystyki i gastronomii. Ten program działań był częściowo finansowany z programów europejskich, takich jak SURE i REACT-EU.

Jednocześnie, przy uwzględnieniu wszystkich tych wysiłków, konieczne było uruchomienie wszystkich struktur kontroli i procedur niezbędnych do zapewnienia finansowej realizacji tych programów w interesie prawidłowości i efektywności ekonomicznej.

Ta nadzwyczajna polityka publiczna przyniosła bardzo pozytywne rezultaty pod względem zatrudnienia i utrzymania zdolności produkcyjnej portugalskiej gospodarki. Chociaż pandemia spowodowała największy spadek aktywności gospodarczej od czasów II wojny światowej, zatrudnienie w Portugalii utrzymywało się na stosunkowo stabilnym poziomie, a w 2022 r. po wygaśnięciu pandemii osiągnęło najwyższy poziom zatrudnienia w historii. Gospodarka również szybko się ożywiła i w 2022 r. PKB był już o 3,5 % wyższy niż w 2019 r., czyli w roku poprzedzającym pandemię. Zarazem nastąpiła szybka poprawa finansów publicznych i w 2022 r. finanse były prawie zrównoważone, a deficyt budżetowy wynosił zaledwie 0,3 %, co jest jednym z najniższych w UE. Kluczowe znaczenie miało dobre zarządzanie finansami publicznymi w czasie pandemii. Nie wahano się przed udzieleniem silnego wsparcia przedsiębiorstwom i gospodarstwom domowym, ale też dołożono należytej staranności, aby wsparcie było ukierunkowane (skierowane do osób najsilniej dotkniętych skutkami pandemii) i miało charakter tymczasowy, tak aby po zakończeniu pandemii finanse publiczne mogły szybko powrócić do normy.

3. **Jakie ma Pan doświadczenie zawodowe związane z międzynarodowymi organizacjami lub instytucjami wielokulturowymi i wielojęzycznymi z siedzibą poza Pana krajem ojczystym?**

Koordynowałem prace Rady Ecofin podczas portugalskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej w pierwszej połowie 2021 r. Jako minister finansów byłem członkiem Rady Ecofin i Eurogrupy i co miesiąc uczestniczyłem w ich posiedzeniach. Rola koordynatora Rady Ecofin oraz członka Rady Ecofin i Eurogrupy wiązała się ze intensywnymi i częstymi kontaktami wielostronnymi i dwustronnymi z rządami różnych krajów europejskich oraz z instytucjami UE, takimi jak Komisja Europejska i Parlament Europejski.

Zostałem wybrany na przewodniczącego Rady Gubernatorów Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOR), gdy byłem ministrem finansów Portugalii (2021–2022).

Jako minister finansów Portugalii byłem członkiem rad zarządzających/rad gubernatorów instytucji międzynarodowych, takich jak Europejski Mechanizm Stabilności, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Europejski Bank Inwestycyjny, Afrykański Bank Rozwoju, Azjatycki Bank Rozwoju, Azjatycki Bank Inwestycji Infrastrukturalnych oraz Międzyamerykański Bank Rozwoju i Bank Światowy (2020–2022).

Jako dyrektor Biura Analiz Ministerstwa Gospodarki miałem bardzo częste kontakty i spotkania, w tym w grupach roboczych, z instytucjami międzynarodowymi, takimi jak OECD, MFW, Bank Światowy i Komisja Europejska.

Ukończyłem studia doktoranckie z ekonomii i pracowałem w Massachusetts Institute of Technology (MIT) w Stanach Zjednoczonych (2003–2008), który jest uniwersytetem o silnym międzynarodowym charakterze, gdzie większość wykładowców, badaczy i studentów pochodzi z całego świata.

4. **Czy uzyskiwał Pan absolutorium z wykonania swoich poprzednich funkcji kierowniczych, jeżeli taka procedura miała zastosowanie?**

W Portugalii nie obowiązuje procedura udzielania absolutorium podobna do tej stosowanej w UE. Jednakże w ramach obowiązującej mnie rozliczalności przez siedem lat, w ciągu których pracowałem w Ministerstwie Finansów i odpowiadałem za wykonanie budżetu, parlament portugalski zawsze udzielał absolutorium w drodze zatwierdzenia ogólnego rozliczenia finansowego państwa.

5. **Które z wcześniejszych stanowisk zawodowych objął Pan w wyniku nominacji politycznej?**

Zostałem mianowany ministrem finansów (2020–2022) i sekretarzem stanu ds. budżetu (2015–2020) przez Prezydenta Republiki Portugalii po nominacji przez premiera. Pełniłem te funkcje jako osoba niezależna, nie należąc do żadnej partii politycznej.

Zostałem powołany na stanowisko dyrektora Biura Analiz Ministerstwa Gospodarki (2010–2013 i 2013–2014) oraz byłem doradcą sekretarza stanu ds. gospodarki (2009–2010).

6. **Proszę wymienić trzy najważniejsze decyzje, w których podjęciu uczestniczył Pan w swojej pracy zawodowej.**

Po pierwsze, była to decyzja podjęta przeze mnie jako minister finansów w sprawie pakietu środków wsparcia gospodarczego i finansowego mających na celu przeciwdziałanie pandemii.

W bardzo trudnej, nowej i niepewnej sytuacji musiałem negocjować i decydować o programie środków, które miały kluczowe znaczenie dla ochrony gospodarstw domowych i utrzymania zatrudnienia, przedsiębiorstw i zdolności produkcyjnych portugalskiej gospodarki podczas pandemii, zapewniając jednocześnie, że zostaną one wdrożone z utrzymaniem prawidłowości i kontroli.

Po drugie, były to decyzje w sprawie reform budżetowych i finansowych oraz środków mających na celu poprawę stanu finansów publicznych Portugalii, kiedy byłem ministrem finansów i sekretarzem stanu ds. budżetu w latach 2015-2022. Ten zestaw środków miał decydujące znaczenie dla Portugalii, aby przejść z procedury nadmiernego deficytu, mającej zastosowanie od 2015 r., gdzie deficyt budżetowy wynosił 4,4 %, do deficytu budżetowego w wysokości zaledwie 0,3 % w 2022 r., będącego jednym z najniższych w UE, i odnotować trzecią pod względem wielkości redukcję długu publicznego w UE w latach 2015–2022.

Wreszcie, jako minister finansów i sekretarz stanu ds. budżetu w rządzie mniejszościowym, na przestrzeni lat, na który to okres przypadło siedem budżetów, odgrywałem wiodącą rolę w negocjowaniu projektu portugalskiego budżetu państwa i jego środków, tak aby uzyskać poparcie kilku innych partii w portugalskim parlamencie. Były to decyzje trudne i bardzo ważne, gdyż od nich zależało zatwierdzenie budżetu państwa i wynikająca z niego stabilność polityczna i gospodarcza. Jednocześnie konieczne było zapewnienie skuteczności i wydajności pakietu środków określonych w budżecie oraz zadbanie o to, by pomogło to poprawić stabilność finansów publicznych Portugalii.

**Niezależność**

**7. Traktat stanowi, że członkowie Trybunału Obrachunkowego muszą być „w pełni niezależni” w wykonywaniu swoich funkcji. Jak zamierza Pan stosować się do tego obowiązku podczas pełnienia przyszłych zadań?**

Niezależność jest jedną z podstawowych wartości, którymi należy kierować się w działalności Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO) zgodnie z Traktatem i kodeksem postępowania przyjętym przez ETO.

Bycie niezależnym oznacza nieprzyjmowanie instrukcji od żadnego rządu ani żadnego innego podmiotu publicznego lub prywatnego. Oznacza to również bycie wolnym od wszelkich wpływów, które mogłyby zagrozić wykonywaniu obowiązków członka Trybunału lub być odbierane jako zagrożenie dla wykonywania tych obowiązków.

Nie sprawuję żadnych funkcji politycznych, nie prowadzę innej działalności ani nie posiadam interesów gospodarczych, które mogłyby budzić wątpliwości co do mojej niezależności.

W razie powołania mnie na członka Trybunału Obrachunkowego zobowiązuję się wykonywać swój mandat w sposób bezstronny i niezależny oraz opierać swój zawodowy osąd na dowodach empirycznych oraz na obiektywnych, wystarczających i wiarygodnych danych.

Jeśli kiedykolwiek podczas wykonywania swoich obowiązków napotkam potencjalny konflikt interesów lub sytuację, która choćby tylko wydaje się konfliktem interesów, natychmiast podejmę działania i zwrócę się o opinię do Komisji Etyki i prezesa Europejskiego Trybunału Obrachunkowego i w razie potrzeby wycofam się z danej działalności, ściśle przestrzegając kodeksu postępowania członków Trybunału Obrachunkowego i ram etycznych jego członków.

W trakcie mojej kariery zawodowej i na różnych zajmowanych przeze mnie stanowiskach

kierowałem się zasadami niezależności, rygoryzmu i obiektywizmu.

**8. Czy Pan lub ktokolwiek z Pana bliskich (rodzice, rodzeństwo, partner w zalegalizowanym związku bądź dzieci) posiada jakiekolwiek udziały w podmiotach gospodarczych lub jakiekolwiek udziały finansowe czy też inne zobowiązania, które mogłyby kolidować z Pana przyszłymi obowiązkami?**

Nie. Ani ja, ani moi bliscy krewni nie posiadamy żadnych udziałów ani zobowiązań, które mogłyby kolidować z moimi obowiązkami członka Europejskiego Trybunału Obrachunkowego.

**9. Czy jest Pan gotowy ujawnić prezesowi Trybunału wszystkie swoje interesy finansowe i inne zobowiązania oraz pozwolić na ich upublicznienie?**

Tak, jestem gotów ujawnić wszystkie swoje interesy oraz zobowiązania finansowe i pozwolić na ich upublicznienie. Ze względu na pełnione przeze mnie w przeszłości obowiązki w służbie publicznej, dostęp do informacji o moich interesach i zobowiązaniach finansowych jest już możliwy od 2010 r.

**10. Czy jest Pan stroną jakiegokolwiek toczącego się postępowania sądowego? Jeżeli tak, proszę podać szczegółowe informacje.**

Nie jestem.

**11. Czy pełni Pan jakąkolwiek czynną lub wykonawczą funkcję polityczną, a jeżeli tak, to na jakim szczeblu? Czy zajmował Pan jakiekolwiek stanowisko polityczne w ciągu ostatnich 18 miesięcy? Jeżeli tak, proszę podać szczegółowe informacje.**

Nie, obecnie nie pełnię żadnej czynnej ani wykonawczej funkcji politycznej, a w ciągu ostatnich 18 miesięcy nie zajmowałem żadnego stanowiska politycznego. Ponadto nigdy nie należałem do żadnej partii politycznej. Pełnione przeze mnie w przeszłości funkcje publiczne zawsze były niezależne.

**12. Czy w razie wyboru na członka Trybunału ustąpi Pan z piastowanych stanowisk, na które został Pan wybrany, oraz zrezygnuje z aktywnie pełnionych funkcji partyjnych?**

Jak wspomniałem w mojej odpowiedzi na pytanie 11, nie piastuję obecnie żadnego obieralnego stanowiska ani nie pełnię jakiejkolwiek funkcji partyjnej i nie zamierzam wstępować do żadnej partii politycznej.

**13. Jak postąpiłby Pan w przypadkach poważnych nieprawidłowości, a nawet oszustwa lub korupcji z udziałem osób pochodzących z Pana kraju?**

Wszystkie przypadki nieprawidłowości lub nadużyć finansowych powinny być traktowane dokładnie w taki sam sposób, niezależnie od państwa członkowskiego. Uważam, że nadużycia finansowe i korupcja są całkowicie niedopuszczalne i opowiadam się za polityką zerowej tolerancji w tym zakresie.

Jeżeli w trakcie prac audytowych wykryto by jakiekolwiek podejrzenie nadużycia finansowego lub korupcji, sprawa zostałaby niezwłocznie przekazana odpowiednio do OLAF-u lub Prokuratury Europejskiej z zachowaniem pełnej zgodności z procedurami Trybunału Obrachunkowego. W takiej sytuacji w pełni wspierałbym zespoły kontrolne i współpracował z służbą prawną i prezesem Trybunału Obrachunkowego.

**Wykonywanie obowiązków**

**14. Jakie powinny być główne cechy należytego zarządzania finansami w przypadku instytucji publicznych? W jaki sposób Trybunał Obrachunkowy może przyczynić się do należytego zarządzania finansami?**

Należyte zarządzanie finansami ma kluczowe znaczenie dla zagwarantowania, że decyzje i polityka publiczna będą przynosić obywatelom największe korzyści i będą pomagać w budowaniu zaufania obywateli do instytucji publicznych.

Należyte zarządzanie finansami musi zapewniać dobre wyniki gospodarcze i finansowe z poszanowaniem zasad oszczędności, wydajności i skuteczności. Musi zapewniać efektywne wykorzystanie środków publicznych, gwarantując możliwie najlepszy związek pomiędzy wykorzystanymi środkami a osiągnięciem celów, a także musi promować skuteczność, czyli innymi słowy zdolność do realizacji założonych celów.

Cele środków i programów należy ustalić z wyprzedzeniem i na podstawie świadomej decyzji, w szczególności w odniesieniu do ich kosztów i korzyści. Postęp w osiąganiu celów należy monitorować za pomocą odpowiednich wskaźników. Zgodnie z art. 33 rozporządzenia finansowego cele muszą być skonkretyzowane, mierzalne, osiągalne, odpowiednie i terminowe. Wykonanie budżetu i jego programów musi charakteryzować się najwyższą przejrzystością. Należy regularnie informować Parlament Europejski i Radę o jego wykonaniu. Kultura należytego zarządzania finansami musi gwarantować, że informacje i dane są łatwo dostępne i zrozumiałe, aby umożliwić odpowiednią kontrolę demokratyczną.

Należy ustanowić silne mechanizmy kontroli wewnętrznej, aby umożliwić odpowiednią ocenę ryzyka oraz zagwarantować jakość i dokładność przekazywanych informacji, prawidłowość i legalność poniesionych wydatków oraz efektywność i skuteczność wykorzystania środków publicznych.

Rozsądne wykorzystanie technologii informacyjnych jest niezbędne do poprawy zarządzania finansami i systemu kontroli wewnętrznej.

Europejski Trybunał Obrachunkowy odgrywa kluczową rolę w propagowaniu zasady należytego zarządzania finansami publicznymi. Zadaniem Trybunału Obrachunkowego jest przeprowadzanie kontroli i sporządzanie sprawozdań w celu oceny jakości zarządzania finansami publicznymi, w szczególności tego, czy jest ono zgodne z zasadami oszczędności, efektywności i skuteczności, a także w celu oceny legalności i prawidłowości wydatków. Trybunał Obrachunkowy przyczynia się zatem do większej przejrzystości i rozliczalności decydentów oraz do należytego zarządzania finansami publicznymi. Praca Trybunału Obrachunkowego stanowi silną zachętę ex ante dla podmiotów publicznych do promowania należytego zarządzania finansami, ponieważ wiedzą one, że zostaną poddane skrupulatnej i przejrzystej ocenie przez Trybunał, który jest niezależnym zewnętrznym kontrolerem UE. Ponadto kontrole Trybunału Obrachunkowego pomagają zidentyfikować niedociągnięcia i obszary, w których wyniki finansowe powinny ulec poprawie, oraz sformułować zalecenia dotyczące tego, jak to zrobić. Mogą one następnie zostać wykorzystane przez decydentów do poprawy zarządzania finansami publicznymi. Ważne jest, aby kłaść przy tym nacisk nie tylko

na niedociągnięcia, lecz także na dobre praktyki, które można wykorzystać.

Aby zalecenia Europejskiego Trybunału Obrachunkowego przyniosły skutek, ważne jest, aby były sformułowane w jasny i precyzyjny sposób oraz aby następnie prowadzone były działania monitorujące w celu oceny, czy zalecenia te są wdrażane. Prace kontrolne Trybunału Obrachunkowego będą miały również większy wpływ, jeżeli będą prowadzone w odpowiednim czasie, tak aby mogły być wykorzystywane przez decydentów i zarządzających finansami publicznymi, oraz jeżeli będzie istnieć dobra współpraca z Parlamentem Europejskim, w szczególności z Komisją Kontroli Budżetowej Parlamentu Europejskiego (CONT), tak aby informacje opracowane przez Trybunał Obrachunkowy mogły być wykorzystywane w pracach tej komisji w zakresie kontroli budżetu UE.

**15. Zgodnie z postanowieniami Traktatu Trybunał jest zobowiązany pomagać Parlamentowi w sprawowaniu funkcji kontrolnej w zakresie wykonania budżetu. Jak zapewniłby Pan dalszą poprawę współpracy między Trybunałem a Parlamentem Europejskim (w szczególności jego Komisją Kontroli Budżetowej) w celu zarówno wzmocnienia nadzoru publicznego nad wydatkami ogólnymi, jak i zwiększenia ich skuteczności?**

Parlament Europejski odgrywa kluczową rolę w nadzorowaniu i kontroli wykonania budżetu UE w celu zagwarantowania, że wydatkowanie środków odbywa się zgodnie z prawem oraz w najbardziej efektywny i skuteczny sposób z myślą o poprawie jakości życia obywateli UE.

Zgodnie z art. 287 Traktatu jednym z głównych zadań Trybunału Obrachunkowego jest pomaganie Parlamentowi Europejskiemu w wykonywaniu funkcji kontrolnych w zakresie wykonania budżetu. W związku z tym Parlament Europejski, a w szczególności Komisja Kontroli Budżetowej, powinien być najbliższym partnerem Trybunału Obrachunkowego i należy dołożyć wszelkich starań, aby poprawić skuteczną współpracę między tymi instytucjami.

Rolą Trybunału Obrachunkowego jest udostępnianie wszelkich informacji i danych istotnych dla działalności Parlamentu Europejskiego. Powinien istnieć stały i intensywny kanał komunikacji między Trybunałem Obrachunkowym a Parlamentem Europejskim, poprzez formalne lub nieformalne kontakty, w tym regularne spotkania członków Trybunału z członkami Komisji Kontroli Budżetowej oraz ich zespołów, aby ułatwić wymianę informacji, poglądów i priorytetów. Umożliwi to Trybunałowi Obrachunkowemu lepsze zrozumienie potrzeb Parlamentu Europejskiego i najlepszych sposobów ich zaspokojenia.

Należy zwiększyć sprawozdawczość Trybunału Obrachunkowego dla Parlamentu Europejskiego. Przy ustalaniu programu prac Trybunału Obrachunkowego kluczowe znaczenie ma uwzględnienie pomysłów i obaw Parlamentu, co pozwoli odzwierciedlić jego priorytety i zasugerować tematy do przeprowadzenia kontroli. Ta interakcja Trybunału Obrachunkowego z Parlamentem ma decydujące znaczenie przy wyborze najważniejszych, istotnych i mających wpływ tematów. Aby wzmocnić nadzór nad stosunkiem korzyści w stosunku do kosztów w odniesieniu do wydatków, ważne jest również zwiększenie liczby sprawozdań szczegółowych i specjalnych w obszarach zwiększonego ryzyka oraz o dużym wpływie gospodarczym i finansowym.

Ponadto sprawozdania i opinie Trybunału Obrachunkowego muszą być przedstawiane terminowo i w powiązaniu z procedurą udzielania absolutorium i procesem legislacyjnym, tak aby mogły być jak najbardziej istotne dla procesu decyzyjnego. W związku z tym Trybunał powinien starać się działać proaktywnie i monitorować program prac legislacyjnych, tak aby

mógł być przygotowany do szybkiego reagowania na żądanie.

**16. Co według Pana stanowi wartość dodaną kontroli wykonania zadań i w jaki sposób należałoby wprowadzić wyniki kontroli do procedur zarządzania?**

Kontrola wykonania zadań jest kluczowym elementem kontroli. Stanowi uzupełnienie kontroli finansowej i kontroli zgodności, a w ostatnich latach nabiera coraz większego znaczenia.

Biorąc pod uwagę stały ograniczony charakter środków publicznych, aby służyć UE i jej obywatelom, musimy zadbać o to, aby środki te były wykorzystywane w najlepszy możliwy sposób. W ramach kontroli wykonania zadań ocenia się w szczególności oszczędność, skuteczność i wydajność wykorzystania środków publicznych. Ważne jest, aby oceniać nie tylko skuteczność, czyli czy ustalone cele są osiągane, lecz także wydajność, tj. czy korzyści są osiągane przy najniższych możliwych kosztach lub czy przy ponoszonych kosztach nie byłoby możliwe zapewnienie większych korzyści dla obywateli.

Kontrola wykonania zadań ma dużą wartość dodaną i bardzo pozytywny wpływ na społeczeństwo. Pomaga udoskonalać politykę publiczną i decyzje, zwiększając ich skuteczność i wydajność, a tym samym przyczynia się do dobrobytu obywateli UE.

Gdy wykonywałem obowiązki w Ministerstwie Finansów jednym z głównych motywujących mnie aspektów było wnoszenie wkładu w poprawę skuteczności i wydajności państwa portugalskiego i jego polityki publicznej. Gdy byłem ministrem finansów, a wcześniej sekretarzem stanu ds. budżetu, moim priorytetem była ocena potencjalnej skuteczności i wydajności wszystkich działań proponowanych przez różne departamenty rządowe, które miały wpływ na gospodarkę i finanse. Dopilnowywałem również, aby wprowadzano zmiany do realizowanych już działań w celu poprawy ich skuteczności. W tym kontekście bardzo przydatne i często decydujące było posiadanie sprawozdań z kontroli wykonania zadań lub innych przeglądów wykonania zadań, które dokładnie i obiektywnie oceniały skuteczność i wydajność realizowanych działań lub programów oraz zawierały jasne i wykonalne propozycje zmian, które mogłyby poprawić ich wydajność i skuteczność.

Jednym z moich głównych obowiązków jako dyrektora Biura Analiz Ministerstwa Gospodarki była ocena wydajności i skuteczności kluczowych działań w Ministerstwie Gospodarki, często z wykorzystaniem sprawozdań z realizacji zadań obok innych analiz i źródeł informacji. Ponadto głównym przedmiotem mojej kariery akademickiej i badań naukowych jako nauczyciela akademickiego w dziedzinie ekonomii i finansów publicznych było zawsze promowanie efektywności wykorzystania środków publicznych.

W związku z tym uważam, że kontrole wykonania zadań w kontekście oceny oszczędności, skuteczności i wydajności polityki publicznej i jej programów w znacznym stopniu przyczyniają się do poprawy kształtowania polityki publicznej oraz pomagają decydentom i zarządzającym urzędnikom w podejmowaniu bardziej świadomych decyzji dotyczących przydziału środków publicznych. Ponadto kontrole wykonania zadań mogą obejmować konkretne zalecenia dotyczące sposobów poprawy wyników programów i działań. Wreszcie kontrole wykonania zadań zwiększają przejrzystość w zakresie wydajności i skuteczności wykorzystania środków publicznych. Kontrole wykonania zadań zapewniają w ten sposób rozliczalność decydentów i urzędników publicznych oraz tworzą warunki bardziej sprzyjające wprowadzaniu reform i zmian poprawiających politykę publiczną i jej programy.

**17. Jak można usprawnić współpracę pomiędzy Trybunałem Obrachunkowym, krajowymi organami kontroli i Parlamentem Europejskim (Komisją Kontroli Budżetowej) w zakresie kontroli budżetu UE?**

Wszystkie trzy instytucje mają wspólny cel, jakim jest przyczynianie się do należytego zarządzania finansami publicznymi oraz wydajnego i skutecznego wykorzystania środków publicznych. Z tego powodu zacieśnienie współpracy pomiędzy tymi podmiotami jest kluczowe dla poprawy skuteczności kontroli budżetu UE.

Jak wspomniałem w mojej odpowiedzi na pytanie 15, Parlament Europejski, a w szczególności Komisja Kontroli Budżetowej, powinien być najbliższym partnerem Trybunału Obrachunkowego w wypełnianiu jego mandatu i jego głównym interesariuszem. Należy w dalszym ciągu wzmacniać i udoskonalać współpracę pomiędzy tymi podmiotami. W tym celu niezbędne jest zapewnienie intensywnych i regularnych kontaktów między obydwoma podmiotami, w tym podczas formalnych i nieformalnych spotkań, między członkami Komisji Kontroli Budżetowej i Trybunału Obrachunkowego. W ten sposób Trybunał będzie mógł sporządzać sprawozdania i dostarczać informacje, które lepiej odzwierciedlają potrzeby i priorytety Komisji Kontroli Budżetowej. Poprawa komunikacji i wymiany poglądów pomoże Trybunałowi włączyć do programu prac kontrolnych tematy, które uważa się za najbardziej istotne i wywierające największy wpływ. Ponadto, aby informacje te były przydatne w procesie decyzyjnym Parlamentu Europejskiego, ważne jest ich terminowe przekazywanie.

Uważam, że bardzo ważne jest dalsze zacieśnianie współpracy między Trybunałem Obrachunkowym a najwyższymi organami kontroli UE. Ważne strategie polityczne UE, na które przypada około 70 % budżetu UE, są realizowane wspólnie z państwami członkowskimi. Oznacza to, że najwyższe organy kontroli i inne organy kontrolne państw członkowskich odgrywają kluczową rolę w kontrolowaniu wykorzystania funduszy europejskich na szczeblu krajowym.

Należy pogłębić współpracę dwustronną między Trybunałem Obrachunkowym a najwyższymi organami kontroli poprzez usprawnienie wspólnych kontroli. Ponadto współpracę tę należy również zacieśnić za pomocą takich instrumentów jak sesje szkoleniowe, programy wymiany audytorów i wzajemne weryfikacje dotyczące Trybunału Obrachunkowego realizowane przez inne najwyższe organy kontroli. Dobrym przykładem była wzajemna weryfikacja dotycząca realizacji strategii Trybunału Obrachunkowego na lata 2018–2020 przeprowadzona przez inne najwyższe organy kontroli.

Na szczeblu wielostronnym ważne jest również zwiększenie wpływu Komitetu Kontaktowego najwyższych organów kontroli z państw członkowskich Unii Europejskiej oraz EUROSAI i INTOSAI. Może to pomóc w uzgadnianiu poglądów w odniesieniu do najistotniejszych tematów wymagających kontroli. Ściślejsza współpraca między najwyższymi organami kontroli, w połączeniu z wymianą informacji, mają zasadnicze znaczenie dla uniknięcia powielania pracy i dla optymalizacji zasobów dzięki wspólnym kontrolom. Dlatego ważne jest, aby metodologia kontroli i interpretacja przepisów były zharmonizowane między poszczególnymi najwyższymi organami kontroli.

Skonsolidowanie modelu „jednolitej kontroli” pozwoli zwiększyć efektywność wykorzystania zasobów kontrolnych, co z kolei pozwoli uniknąć powielania kontroli i ograniczyć liczbę kontroli, którym podlegają badane jednostki, przez co uproszczony zostanie dostęp do funduszy europejskich. Aby stosować model „jednolitej kontroli”, niezbędna jest ścisła współpraca między różnymi jednostkami audytorskimi, ponieważ stosowanie tego modelu będzie skuteczne tylko wtedy, gdy, jak wspomniano, metodologia kontroli i interpretacja przepisów będą zharmonizowane między poszczególnymi jednostkami audytorskimi.

**18. Jak zapewniłby Pan dalszy rozwój sprawozdawczości Trybunału Obrachunkowego, tak aby Parlament Europejski otrzymywał wszystkie niezbędne informacje o precyzyjności danych dostarczanych Komisji Europejskiej przez państwa członkowskie?**

Istnienie dokładnych i zharmonizowanych danych pomiędzy państwami członkowskimi ma zasadnicze znaczenie dla uzyskiwania wiarygodnych informacji o wykonaniu budżetu i wykorzystaniu funduszy europejskich. Jednym z głównych zadań Trybunału Obrachunkowego jest właśnie dostarczanie Parlamentowi Europejskiemu wiarygodnych danych i informacji dotyczących sposobu wykonania budżetu.

Trybunał Obrachunkowy w swoich sprawozdaniach zwracał uwagę na potrzebę poprawy jakości i dokładności danych przekazywanych przez państwa członkowskie, w tym na potrzebę udoskonalenia ich systemów sprawozdawczości i monitorowania. Uważam, że bardzo ważne jest, aby Trybunał Obrachunkowy w swoich sprawozdaniach nadal zajmował się tą sprawą i podkreślał główne niedociągnięcia oraz konkretne obszary, w których jakość informacji jest niewystarczająca.

W swojej pracy Trybunał Obrachunkowy musi w dalszym ciągu kontrolować dokładność i wiarygodność danych przekazywanych przez państwa członkowskie, zgodnie ze swoją strategią na lata 2021–2025, w tym kontrolować wiarygodność systemów gromadzenia danych i odpowiadających im systemów kontroli wewnętrznej. W tym celu Trybunał Obrachunkowy powinien wydawać zalecenia dotyczące poprawy jakości, wiarygodności i łatwości dostępu do informacji z tych systemów.

Innym sposobem oceny jakości informacji dostarczanych przez państwa członkowskie jest szersze wykorzystanie technologii informacyjnych, jak przewidziano również w strategii Trybunału Obrachunkowego na lata 2021–2025. Technologie informacyjne mogą w bardzo istotny sposób przyczynić się do zapewnienia badanym jednostkom bezpiecznego, wiarygodnego i łatwiejszego dostępu do informacji. Można oczekiwać, że Trybunał Obrachunkowy zwiększy wykorzystanie nowych instrumentów i technik kontroli cyfrowej, które pozwolą na zautomatyzowane gromadzenie i analizę danych oraz wykorzystanie możliwości oferowanych przez duże zbiory danych i sztuczną inteligencję. Ta ostatnia możliwość jest szczególnie istotna w kontekście wyzwań technologicznych i szybkich zmian zachodzących w UE.

**Inne zagadnienia**

**19. Czy wycofa Pan swoją kandydaturę na członka Trybunału, jeśli opinia Parlamentu w sprawie Pana powołania będzie nieprzychylna?**

Podczas składania ustnych wyjaśnień na wysłuchaniu i w odpowiedziach na niniejszy kwestionariusz postaram się uzyskać pozytywną opinię Parlamentu Europejskiego, co jest niezwykle ważne w całej procedurze. Rząd portugalski nominował mnie na podstawie mojego doświadczenia w dziedzinie finansów publicznych oraz po rozmowach kwalifikacyjnych z kilkoma kandydatami w portugalskim parlamencie. W zależności od opinii Parlamentu Europejskiego skonsultuję się z rządem Portugalii w sprawie mojej kandydatury.